

31 Αυγούστου 1724

Η Ισπανία των Βουρβόνων

Με τη συνθήκη της Ουτρέχτης (βλ. 11.4.1713) ο εγγονός του Λουδοβίκου ΙΔ' ανακηρύχτηκε βασιλιάς της Ισπανίας με το όνομα Φίλιππος Ε' (1683 - 1746). Για να γίνει βασιλιάς, ολόκληρη η Ευρώπη είχε βυθιστεί στα δεινά του πολέμου και η πατρίδα του η Γαλλία λίγο έλειπε να διαλυθεί. Αυτό δεν τον εμπόδισε να απογοητευτεί από την κατάσταση και να παραιτηθεί, στις 10 Μαΐου 1724: Το βασιλείο του, παρ' όλο που είχαν περάσει διακόσια χρόνια αφ' ότου δημιουργήθηκε (βλ. 25.9.1513), ήταν στην ουσία μια ένωση κρατιδίων, έτοιμων να αποσκιρτήσουν σε πρώτη ευκαιρία.

Στο θρόνο ανέβηκε ο γιος του, δον Λουδοβίκος που όμως πέθανε στις 31 Αυγούστου του ίδιου χρόνου (1724). Η δυναστεία των Βουρβόνων κινδύνευε να σβήσει στην Ισπανία. Όμως, ο Φίλιππος πείστηκε να ξαναδοκιμάσει. Κάτω από την επιρροή της δεύτερης γυναίκας του, Ελισάβετ, από τη γενιά των Φαρνέζε της Πάρμας, βασίλευσε για κάμποσα χρόνια, ανεχόμενος κάθε τυχοδιώκτη που η σύζυγός του τύχαινε να επιλέξει για πρωθυπουργό. Κάποια στιγμή, επαναστάτησε. Απομάκρυνε τους αμφίβολους ευνοούμενους της Ελισάβετ και ανάθεσε την τύχη της χώρας στον Ισπανό δον Χοσέ Πατίνιο, άνθρωπο δίχως αριστοκρατικούς τίτλους αλλά μυαλωμένο και, κυρίως, πατριώτη. Ο Πατίνιο καταπολέμησε τις εθνικιστικές τάσεις, κατήργησε τα ποικιλώνυμα τοπικά συμβούλια, όρισε εφόρους σε κάθε επαρχία, δημιούργησε βασιλικά εργοστάσια και ανέδειξε το λιμάνι του Κάδιξ σε πρώτο εμπορικό της χώρας. Το ναυτικό εμπόριο πέρασε σε ιδιώτες που κατείχαν βασιλική άδεια. Το λαθρεμπόριο πατάχθηκε. Ο ισπανικός στόλος αναδιοργανώθηκε.

Στον κοινωνικό τομέα, ο Φίλιππος ακολούθησε τη γαλλική πρακτική της ανεξιθρησκίας. Η Ιερή Εξέταση που ουσιαστικά ήταν «κράτος εν κράτει» περιορίστηκε, για να εξουδετερωθεί ολότελα, στα χρόνια των διαδόχων του. Χρειάστηκε μια διπλωματική επιτυχία του Φερδινάνδου ΣΤ' (1712 - 1758), που ανέβηκε στο θρόνο στα 1746, όταν πέθανε ο Φίλιππος: Στα 1753, υπέγραψε κονκορδάτο με τον πάπα που παραχωρούσε όλες τις εξουσίες της εκκλησίας στον βασιλιά.

Οι Βουρβόνοι είχαν παραλάβει μια θεοφοβούμενη χώρα και, μέσα σε 45 χρόνια, δημιούργησαν ένα σύγχρονο βασίλειο. Ακόμα το κυβερνούν.

12 μ.Χ.: Γεννιέται ο Καλιγούλας (Γάιος Καίσαρας), ημιπαράφρων αυτοκράτορας της Ρώμης. Το 37 μ.Χ. διαδέχτηκε τον Τιβέριο, κυβέρνησε τυραννικά και σπατάλησε την περιουσία του. Δολοφονήθηκε από τον αρχηγό της πραιτοριανής φρουράς το 41.

1683: Ο Λουδοβίκος ΙΔ' απαιτεί από την Ισπανία τις κτήσεις της στις Κάτω Χώρες. Οι πόλεμοι που ακολουθούν, θα αιματοκυλίσουν την Ευρώπη ως το 1713, οπότε θα υπογραφεί η συνθήκη της Ουτρέχτης.

1823: Στη μάχη του Τροκαντερό, γαλλικές δυνάμεις εισβάλλουν στο Κάδιξ και καταστέλλουν επανάσταση, αποκαθιστώντας στον θρόνο της Ισπανίας τον βασιλιά Φερδινάνδο Ζ'.

1876: Στην Τουρκία, εκθρονίζεται ο Σουλτάνος Μουράτ Ε', μετά από διανοητική κατάπτωση. Τον διαδέχτηκε ο αιμοσταγής αδελφός του, Αμπντούλ Χαμίτ Β'.

1888: Ανακαλύπτεται στο Λονδίνο το σώμα της Μέρι Αν «Πόλι» Νίκολς, πρώτου θύματος του «Τζακ του Αντεροβγάλτη».

1942: Στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, οι Γερμανοί υπό την αρχηγία του Ρόμελ ετοιμάζουν επίθεση για να κυριεύσουν το βουνό Άλαμ ελ Χάλφα στην Αίγυπτο. Στις 7 Σεπτεμβρίου, αναγκάστηκαν να αποσυρθούν μετά από τη σθεναρή αντίσταση που συνάντησαν.

1944: Στην Ρουμανία, ρωσικά στρατεύματα και τανκς κυριεύουν το Βουκουρέστι και αποθεώνονται σε μια θερμή υποδοχή, που τους επιφυλάσσει ο λαός.

1986: Πεθαίνει σε ηλικία 85 ετών ο Φινλανδός πολιτικός Ούχρο Κικόνεν, πρωθυπουργός και πρόεδρος της Δημοκρατίας κατά την περίοδο 1956 - 1982.

1990: Η ανατολική και η δυτική Γερμανία υπογράφουν συνθήκη με σκοπό να συμβιβάσουν τα νομικά και πολιτικά τους συστήματα, μετά την συγχώνευσή τους στις 3 Οκτωβρίου.

1991: Το Ουζμπεκιστάν και το Κιργιστάν κηρύσσουν την ανεξαρτησία τους από την Σοβιετική Ένωση.

1994: Ο IRA δίνει άνευ όρων τέλος στον 25χρονο πόλεμο ενάντια στην βρετανική κυριαρχία της βορείου Ιρλανδίας και φέρνει στο τραπέζι της διάσκεψης, τον αγώνα του για μια ενωμένη Ιρλανδία.

1994: Με μια τελετή αποχαιρετισμού και υπό τα βλέμματα του Ρώσου προέδρου Μπόρις Γιέλτσιν και του Γερμανού Καγκελάριου Χέλμουτ Κολ, στρατεύματα της πρώην Σοβιετικής Ένωσης δίνουν τέλος στην στρατιωτική τους παρουσία σε γερμανικό έδαφος, η οποία διήρκησε μισό αιώνα.

1996: Ιρακινά στρατεύματα και τανκς υποστηρίζουν τους Κούρδους αντάρτες του Μασούντ Μπαρζανί, του Κουρδικού Δημοκρατικού Κόμματος, κυριεύουν την πόλη Αρμπίλ στο βόρειο Ιράκ κι εκδιώκουν τις δυνάμεις του Πατριωτικού Μετώπου του Κουρδιστάν.

1997: Μόλις ένα χρόνο μετά το διαζυγίο της (28 Αυγούστου 1996) από τον διάδοχο της Αγγλίας Κάρολο, η λαίδη Νταϊάνα (λαίδη Ντι) σκοτώνεται τα ξημερώματα στο Παρίσι, σε ένα αυτοκινητιστικό δυστύχημα, στην προσπάθεια του συνοδού της να ξεφύγει από τους φωτορέπορτερς. Είχε γεννηθεί την 1η Ιουλίου 1961 και είχε παντρευτεί με τον πρίγκιπα

Κάρλο το 1981.

2005: Πάνω από 1200 πιστοί ποδοπατούνται και σκοτώνονται στη Βαγδάτη, όταν φήμη για επίθεση καμικάζι σπέρνει τον πανικό σε χιλιάδες σίιτες που μετείχαν σε θρησκευτική γιορτή.

2009: Μετά από 54 χρόνια στην εξουσία, το κόμμα των Φιλελευθέρων Δημοκρατών (Δεξιά) καταποντίζεται στις εκλογές της Ιαπωνίας και ο πρωθυπουργός, Τάρο Άσο, παραιτείται από την ηγεσία του. Το Δημοκρατικό κόμμα του Γιούκιο Χατογιάμα κερδίζει τις 300 από τις 480 έδρες της Βουλής, με σύνθημα την έξοδο από την οικονομική κρίση.

2010: Έπειτα από επτά χρόνια εκεί παρουσίας, τερματίζονται οι αμερικανικές «επιχειρήσεις μάχης» στο Ιράκ, όπου την ασφάλεια της χώρας αναλαμβάνουν οι ντόπιες δυνάμεις.

2016: Πραγματοποιείται εμπορική πτήση από αεροδρόμιο της Φλόριντα των ΗΠΑ προς την περιοχή Σάντα Κλάρα της Κεντρικής Κούβας. Είναι η πρώτη ανάμεσα στις δυο χώρες, μετά από περισσότερα από 50 χρόνια.

Η 31^η Αυγούστου στον πολιτισμό

31 Αυγούστου 1928

«Η όπερα της πεντάρας»

Ο Τζον Γκέι γεννήθηκε στις 30 Ιουνίου 1685, στην Αγγλία και από τα 27 του ασχολήθηκε με το γράψιμο. Η σάτιρά του έσπαγε κόκαλα με αποτέλεσμα, πολλές φορές, τα θεατρικά του έργα να απαγορεύονται ευθύς μετά την πρεμιέρα τους. Στις 29 Ιανουαρίου 1728, ανέβηκε στο Λονδίνο η δημιουργία του «Η όπερα του ζητιάνου», υποτίθεται μια ιστορία κλεφτών, στην πραγματικότητα μια άγρια σάτιρα της τότε επικρατούσας ηθικής, με τους Λονδρέζους να μη δυσκολεύονται να αναγνωρίσουν στο πρόσωπο του πρωταγωνιστή την καρικατούρα του τότε πρωθυπουργού, σερ Ρόμπερτ Βαλπόνε. Απαγορεύτηκε μετά από 62 παραστάσεις, αριθμό ρεκόρ για την εποχή. Με την απαγόρευση να λειτουργεί ως διαφήμιση, ο Γκέι τύπωσε το έργο που έγινε ανάρπαστο, προσφέροντάς του εισπράξεις χιλίων λιρών, ποσό αστρονομικό. Ο συγγραφέας πέθανε στις 4 Δεκεμβρίου 1732.

Διακόσια χρόνια αργότερα, στα 1927, ο Γερμανός προοδευτικός συγγραφέας, Μπέρτολτ Μπρεχτ, και ο επίσης προοδευτικός συνθέτης, Κουρτ Βέιλ, συνεργάστηκαν με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα επαναστατικό είδος όπερας βασισμένο στην αιχμηρή κοινωνική σάτιρα με θέμα του πρώτου έργου τους τη ζωή σε μια φανταστική Αμερική, που όμως θύμιζε Γερμανία. Και, στις 31 Αυγούστου 1928, στο Βερολίνο, ανέβασαν το έργο που έχει στα ελληνικά αποδοθεί ως «Η όπερα τα πεντάρας». Βάση της είναι η «Όπερα του ζητιάνου», του Γκέι, με τους κλέφτες και τους δεσμοφύλακες του 18^{ου} αιώνα να μετουσιώνονται σε

χαρακτηριστικές μορφές του βερολινέζικου υπόκοσμου της δεκαετίας του 1920. Το έργο όχι μόνο έκανε πάταγο αλλά και καθιέρωσε το είδος της επίκαιρης όπερας και δημιούργησε τη μεγάλη φήμη που συνόδευε στο εξής και τον συνθέτη (Βέλ) και τον συγγραφέα (Μπρεχτ). Από την «Όπερα της πεντάρας» είναι παρμένο και το τραγούδι «Mack the Knife» που έγινε παγκόσμια επιτυχία από τον Λούις Άρμστρονγκ.

1870: Γεννιέται η Μαρία Μοντεσόρι, πρώτη γυναίκα γιατρός στην Ιταλία και πρώτη που ασχολήθηκε με την καλλιέργεια της νοημοσύνης των διανοητικά καθυστερημένων παιδιών. Το παιδαγωγικό σύστημα που εισηγήθηκε για τη γενική εκπαίδευση (μοντεσοριανό), αποτελεί τη βάση της σύγχρονης παιδείας στις αναπτυγμένες χώρες. Πέθανε στις 6 Μαΐου 1952.

1969: Σκοτώνεται σε αεροπορικό δυστύχημα στην Αϊόβα, ο Αμερικανός πρώην παγκόσμιος πρωταθλητής βαρέων βαρών μποξ, Ρόκι Μαρσιάνο.

1973: Πεθαίνει ο Αμερικανός σκηνοθέτης Τζον Φορντ. Ήταν γνωστός για τα γουέστερν του, μεταξύ των οποίων η «Ταχυδρομική Άμαξα», το «Φορούσε μια κίτρινη κορδέλα» και το «Αγαπημένη μου Κλεμενταίν» («Το τρένο θα σφυρίξει τρεις φορές»).

1973: Σε ηλικία ογδόντα χρόνων, πεθαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες ο θρυλικός «Τζιμ Λόντος» (Χρίστος Θεοφίλου), παγκόσμιος πρωταθλητής στην πάλη το 1930.

